

รายงานสรุปผลการอบรมเชิงเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับ
ผลประโยชน์ ทับซ้อนของหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ ๒๕๖๔
วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดน่าน

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานเป้าหมายในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และกระทรวงสาธารณสุข ยังคงขับเคลื่อน **มาตรการ ๓ ป. ๑ ค.** (ปลูก/ปลูกจิตสำนึก ป้องกัน ปราบปราม และเครือข่าย) ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริตให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) แผนงานการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสซึ่งอยู่ในประเด็นการตรวจราชการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นมา และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้บรรจุในแผนงานที่ ๑๑ การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ โครงการที่ ๓๓ โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส กำหนดเป็นตัวชี้วัดที่ ๕๔ ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA มีค่าร้อยละ ๙๐ เมื่อสิ้นสุดไตรมาส ๔ และจากปัญหาการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ พบมีประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดจากการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้ปฏิบัติยังไม่ถึงว่าเป็นการกระทำที่อยู่ในลักษณะของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การเดินทางไปราชการด้วยเหตุที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อราชการ การเบิกค่าใช้จ่ายไปราชการไม่ตรงความเป็นจริง การใช้กระแสไฟฟ้าของหน่วยงานกับโทรศัพท์ส่วนตัว เป็นต้น

เพื่อป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ จึงจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ ทับซ้อนของหน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

๒. เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขความเสี่ยงที่เกิดจากการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน

๓. จำนวนเป้าหมายที่อบรมฯ

บุคลากรสาธารณสุขสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ จำนวน ๑๕ คนประกอบด้วย

๑. สาธารณสุขอำเภอ	จำนวน ๑ คน
๒. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	จำนวน ๘ คน
๓. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการเงินพัสดุ	จำนวน ๖ คน

มีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

๑. นายชูชีพ ปัญญาณะ	สาธารณสุขอำเภอ	สสอ.เชียงใหม่
๒. นายสุวิทย์ ไชยวิโน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สสอ.เชียงใหม่
๓. นางจำปา ละออ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	รพ.สต.ตำบลพระธาตุ
๔. นางละม้าย เวททำ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	รพ.สต.ตำบลเปือ
๕. นางพร้อมพันธ์ วชิรเชษฐพงศ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	รพ.สต.บ้านส้อ
๖. นางวิภาพร ทิพย์อำมาตย์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สสอ.เชียงใหม่
๗. นางสร้อยรัตน์ ขวัญคุ้ม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	รพ.สต.บ้านซี
๘. นายชวลิต สิงห์ธนะ	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน	รพ.สต.บ้านซี
๙. นายเจตน์ อินสองใจ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	สสช.บ้านผาน้ำน้อย
๑๐. นายบุญยงค์ ทำงาน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	รพ.สต.ตำบลพระพุทธรบาท
๑๑. นายจักรวาล อินทรศักดิ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	รพ.สต.ตำบลพญาแก้ว
๑๒. นายศุภชัย ปรารมภ์	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน	รพ.สต.ตำบลเปือ
๑๓. นายวรกร เชื้อนธนะ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	รพ.สต.เชียงคาน

๔. ระยะเวลาการอบรม

อบรม ๑ วัน (วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔)

๕. รูปแบบการอบรม

๑. ทดสอบก่อน - หลัง การอบรม
๒. บรรยายให้ความรู้
๓. กรณีศึกษาจากเหตุการณ์จริง

๖. สรุปหัวข้อการอบรม วิทยากรและรูปแบบ

๖.๑ บรรยายให้ความรู้

- เรื่องการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยนายชูชีพ ปัญญาณะ สาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้และกรณีศึกษาเหตุการณ์จริง ดังนี้

หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ ๒ สถานะ คือเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ และเอกชน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐจะทำอะไรได้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ
- ในฐานะเอกชนจะทำอะไรก็ได้ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม

กฎหมายที่ใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีกฎหมายที่ใช้กำกับการปฏิบัติหน้าที่ ๓ ระดับ

๑ จริยธรรม

๒ ประโยชน์ทับซ้อน และ

๓ ทุจริตต่อหน้าที่

คอร์รัปชัน หมายถึง ความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันได้แก่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ, ความผิดที่เกี่ยวกับความยุติธรรม และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งกล่าวง่าย ๆ คือ การกระทำเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรขอได้ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น

๑. การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต

๒. ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ

๓. การบอกว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน

ความหมาย : การทุจริตและประพฤติมิชอบ

■ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่

■ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น

■ ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ความหมาย : ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflicts of Interest) คือ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน หรือเรียกว่า “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม”

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึง ต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม “Conflict of Interests (COI)” หมายถึง สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม

ปัจจัย ๓ ประการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

๑. บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ

๒. เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาแทรกแซงการ ตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ

๓. เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

รูปแบบทั่วๆ ไปของการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. รับสินบน

๒. คอร์รัปชันเชิงนโยบาย

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน

๔. การยกยอกทรัพย์สินของรัฐ

๕. เอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง พรรคพวก หรือพี่น้อง

๖. จัดทำโครงการที่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนไม่คุ้ม ค่าเงินที่ลงทุนไป.

รูปแบบของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่พบเห็นบ่อย ๆ

■ การรับของขวัญ/รับผลประโยชน์ที่เกินความเหมาะสม

■ การใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง

การทำงานหลังเกษียณ เป็นการไปทำงานหลังจากออกจากงานเดิมโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรือ อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาทำงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

ตัวอย่างการทำงานหลังเกษียณ

- ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการไปทำงานในบริษัท ผลิตหรือขายยา
- ผู้บริหารด้านโทรคมนาคม ภายหลังออกไปทำงานเป็นผู้บริหารของบริษัทธุรกิจสื่อสาร
- การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปลดเกษียณแล้ว ใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐรับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะทำการติดต่อประสานงาน กับหน่วยงานรัฐได้อย่างราบรื่น

แนวทาง: การปฏิบัติตนของข้าราชการเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างไร

๑. ไม่ทุจริต คือตัวเราไม่ทำทุจริต ไม่ทำให้เกิดความผิดพลาด
๒. อย่าให้ผู้อื่นสงสัยว่าทุจริต ต้องทำงานรอบคอบ หาพยาน หลักฐานเพื่อยืนยันความทุจริต
๓. อย่าให้คนอื่นทุจริต คือเราต้องป้องกันมิให้ผู้อื่นเกี่ยวข้อง กับเรากระทำการทุจริต

การรับทรัพย์สินของผู้อื่นตามกฎหมาย ป.ป.ช. (ม.๑๐๓) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รับทรัพย์สิน/ประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ อันควรได้ตาม กฎหมายเว้นแต่โดยธรรมจรรยา จาก

- ญาติ
- บุคคลอื่น ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

(ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓)

การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยา

การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ หรือจากบุคคลที่ให้อภัยในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติ ตามขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือ ให้อภัยตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม หากมีความจำเป็นต้องรับ เพราะเพื่อรักษาไมตรี...จะอย่างไร

- แจงผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ วินิจฉัย
- มีเหตุผล รับได้ – รับไว้
- ไม่มีเหตุควรรับ – ส่งคืน ส่งคืนไม่ได้ มอบให้ส่วนราชการ

ตัวอย่างที่พบในกระทรวงสาธารณสุข

๑. การเบิกค่าพาหนะเดินทางไปราชการ
๒. การเบิกค่าใช้จ่ายไปรับปริญญา
๓. การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ , ยาและเวชภัณฑ์, รถพยาบาล
๔. แพทย์ กับการจ่ายยา, แพทย์ กับการรับยา
๕. ผอ.รพช. นำสิ่งส่งตรวจของคลินิกของตน ไปตรวจใน ร.พ.
๖. ผอ.รพช. ทุจริตการซ่อมรถยนต์ราชการ
๗. การจัดอบรมเพื่อไปเที่ยวต่างประเทศ
๘. การทุจริตเงินราชการ

๙. การทุจริตการจัดซื้อ/จัดจ้าง

- เรื่องการประเมินความเสี่ยง โดย นางสาวสุธิ ปรมสุข ผู้รับผิดชอบงาน ITA สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขียงกลาง ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ ดังนี้

ความเสี่ยง คืออะไร

- โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดความเสียหาย
- การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือ
- เหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

การประเมินความเสี่ยง

ประเมินว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยงนั้นมีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงเพียงใด และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยเสี่ยงใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากัน เพื่อจะได้กำหนดมาตรการตอบโต้กับปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

- ประเมินผลกระทบ (Impact)
- ประเมินโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)
- คำนวณระดับความเสี่ยง (Risk Exposure) เพื่อจัดลำดับ

การระบุปัจจัยเสี่ยง

คำถามที่ใช้ในการระบุปัจจัยเสี่ยง

๑. อะไรที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย
๒. การกระทำหรือเหตุการณ์ใดที่ขัดขวางหรือ เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมไม่ให้บรรลุผลสำเร็จ
๓. อะไรที่จะทำให้เกิดความเสียหาย การสูญเปล่า การรั่วไหล หรือความผิดพลาด

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีหลายวิธี โดยทั่วไปจะวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยประเมิน ความถี่ที่จะเกิดหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Consequences) โดยการให้คะแนน ดังนี้ :-

การวัดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เป็นการประเมินความเป็นไปได้/โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด พิจารณาในรูปของความถี่ (Frequency) หรือระดับความเป็นไปได้/โอกาส

การวัดผลกระทบ (Impact)เป็นการพิจารณาถึงความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดความเสียหาย/ผลกระทบต่อองค์กร ซึ่งมีทั้งผลกระทบในเชิงปริมาณ (คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียได้)และในเชิงคุณภาพ

การจัดการความเสี่ยง (Risk Response)

๑. พิจารณาหาแนวทางเพื่อจะจัดการกับความเสี่ยง เพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงจนอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance)

๒. การเลือกแนวทางที่จะจัดการกับความเสี่ยงนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบระหว่าง ต้นทุนที่จะเกิดขึ้นจากแนวทางนั้นๆ กับผลประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับว่า มีความคุ้มค่าต่อองค์กรหรือไม่

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบ ของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความ เสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับ ความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือ จำนวนเงินที่ชัดเจนได้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่เกิดจากความเสี่ยง

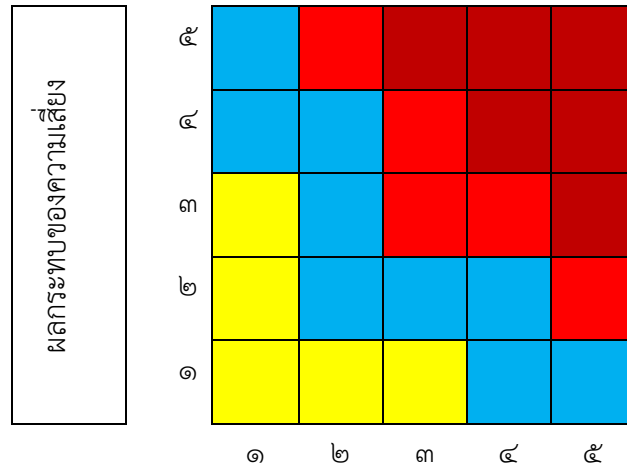
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบาง
๒	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ไล่ออก
๔	สูง	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ปลดออก
๓	ปานกลาง	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ลดเงินเดือน
๒	น้อย	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ตัดเงินเดือน

๑	น้อยมาก	ลงโทษทางวินัยร้ายแรง ภาคทัณฑ์
---	---------	-------------------------------

เกณฑ์มาตรฐานระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง			
ยอมรับได้		ยอมรับไม่ได้	
ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

ระดับความเสี่ยง คือการแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ดังนี้

เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	การแสดงแถบสี	มาตรการกำหนด
๔	สูงมาก	๑๕-๒๕		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง
๓	เสี่ยงสูง	๙-๑๔		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงและมีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๒	ปานกลาง	๔-๘		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๑	ต่ำ	๑-๓		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

๖.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงกลาง

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงกลาง ได้มีการประชุมวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ขององค์กรสาธารณสุขอำเภอเชียงกลาง เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อนและได้กำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน ๖ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การมาทำงานสาย
๒. ใช้รถราชการทำกิจธุระส่วนตัว
๓. การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่มีได้จ่ายจริง
๔. ลัดคิวให้ญาติ พักผ่อน
๕. ชื้อ/จ้างบริษัทห้างร้าน ครอบครัวญาติ
๖. ใช้ไฟราชการเสียบโทรศัพท์ส่วนตัว
๗. ใช้โทรศัพท์ราชการติดต่อกานส่วนตัว

● การวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง

๑. การมาทำงานสาย

ผลกระทบต่อองค์กร

- ผู้ที่มาทำงานสาย ได้มีการบอกกล่าวแก่ผู้ปฏิบัติงานภายใน รพ.สต.หรือหัวหน้าหน่วยงานรับทราบแล้ว และช่วงระหว่างที่ยังไม่มาปฏิบัติงานก็มีผู้ปฏิบัติงานแทนแล้ว จึงมีผลต่อกระทบต่อองค์กรน้อยมาก พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

- ผู้มาทำงานสายไม่ใช่คนเดิม การมาสายเฉลี่ย ๑ ปีต่อครั้ง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๒

๒. ใช้รถราชการทำกิจธุระส่วนตัว

ผลกระทบต่อองค์กร

- การใช้รถราชการไปทำกิจธุระส่วนตัว อาจมีผลทำให้เกิดอุบัติเหตุ ราชการสูญเสียงบประมาณในการซ่อมแซม / ใช้วัสดุเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น การพิจารณาให้ผลกระทบต่อองค์กรปานกลาง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๓

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- การใช้รถราชการไปทำกิจธุระส่วนตัวเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๒๐ พิจารณาให้คะแนนระดับ ๑

๓. การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่มีได้จ่ายจริง

ผลกระทบต่อองค์กร

- การเดินทางไปราชการที่ไม่เกิดผลประโยชน์ต่อองค์กรเท่าที่ควร และการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง โดยคำนวณวันเดินทางไปราชการ ไม่สอดคล้องกับการขออนุมัติ และการเบิกค่าพาหนะเดินทาง โดยที่มีได้จ่ายจริง ทำให้องค์กรเสียประโยชน์มากกว่าที่ควร พิจารณาผลกระทบต่อองค์กรในระดับปานกลาง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๓

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- มีการตรวจสอบ และกลั่นกรอง โดยเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบมากขึ้น ตั้งแต่การขออนุมัติเดินทาง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๒

๔. ลัดคิวให้ญาติ พวกพ้อง

ผลกระทบต่อองค์กร

- เนื่องจากจำนวนผู้รับบริการของ รพ.สต.มีน้อย การลัดคิวให้แก่ญาติ พวกพ้องไม่ค่อยเป็นที่ผิดสังเกต จนทำให้ผู้มารับบริการร้องเรียน/ไม่พอใจ ประกอบกับส่วนใหญ่ผู้มารับบริการจะเป็นเครือญาติเดียวกัน พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- เนื่องจากผู้รับบริการใน รพ.สต. มีน้อยเมื่อเทียบกับโรงพยาบาล ดังนั้นการลัดคิวให้แก่ญาติ พวกพ้องจึงเกิดขึ้นน้อย พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

๕. ซื้อ/จ้างบริษัทห้างร้าน ครอบครัวยุติ

ผลกระทบต่อองค์กร

- การซื้อ/จ้างบริษัทห้างร้าน ครอบครัวยุติ กระทำในบางรายการเนื่องจากสามารถต่อรองราคา การดูแลหลังการขายได้ดีกว่าการซื้อ/จ้าง จากบริษัท พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- เนื่องจากปัจจุบันการจัดซื้อ/จัดจ้างมีการจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบตามคุณลักษณะเฉพาะ/ขอบเขตของงานจ้าง ของผู้ที่ต้องการใช้/จ้างพัสดุ และต้องเป็นไปตามระเบียบพัสดุ ทำให้การซื้อ/จ้างบริษัท ห้างร้าน ครอบครัวยุติลดลง ประกอบกับงบประมาณมีจำนวนจำกัด จำนวนงานจะซื้อ/จ้างลดลง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

๖. ใช้ไฟราชการเสียบโทรศัพท์ส่วนตัว

ผลกระทบต่อองค์กร

- ใช้ไฟราชการเสียบโทรศัพท์ส่วนตัว กระทำเนื่องจากโทรศัพท์ส่วนตัวใช้เพื่อติดต่อราชการแล้ว เกิดแบตเตอรี่หมดจึงมีความจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าของราชการ เพื่อติดต่อราชการให้แล้วเสร็จ พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- ปัจจุบันบุคลากรสาธารณสุขมากกว่าครึ่งมีเครื่องสำรองไฟแบบพกพา ทำให้ปริมาณการใช้ไฟราชการเพื่อเสียบโทรศัพท์ส่วนตัวเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๖๐ พิจารณาให้ระดับคะแนน ๓

๗. ใช้โทรศัพท์ราชการติดต่อกานส่วนตัว

ผลกระทบต่อองค์กร

- ใช้โทรศัพท์ราชการติดต่อกานส่วนตัว กระทำในบางโอกาสกรณีโทรศัพท์ส่วนตัวชำรุด แบตเตอรี่หมดไม่สามารถเสียบชาร์ตให้ทันใช้งานได้ เนื่องจากมีเหตุจำเป็นต้องติดต่อกับครอบครัว ญาติพี่น้อง พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

- ปัจจุบันบุคลากรทุกคนมีโทรศัพท์ที่ใช้ ประกอบกับนิยมใช้ Line ในการสื่อสารแทน ซึ่งไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และหน่วยบริการส่วนใหญ่ในสังกัด ไม่มีโทรศัพท์ในหน่วยงาน การใช้โทรศัพท์ราชการติดต่อเรื่องส่วนตัวจึงเกิดน้อยมาก พิจารณาให้ระดับคะแนน ๑

ตารางที่ ๑ ตารางการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขียงกลาง

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ		
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
๑	การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ที่มีได้จ่ายจริง	๒	๓	๖ - ปานกลาง
๒	ใช้รถราชการทำกิจธุระส่วนตัว	๑	๓	๓ - ต่ำ
๓	ใช้ไฟราชการเสียบโทรศัพท์ส่วนตัว	๓	๑	๓ - ต่ำ
๔	การมาทำงานสาย	๒	๑	๒ - ต่ำ
๕	ลัดคิวให้ญาติ พวักฟ้อง	๑	๑	๑ - ต่ำ
๖	ซื้อ/จ้างบริษัทห้างร้าน ครอบครัวญาติ	๑	๑	๑ - ต่ำ
๗	ใช้โทรศัพท์ราชการติดต่อกานส่วนตัว	๑	๑	๑ - ต่ำ

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดลำดับของความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อเป็นการป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ มีการตรวจสอบได้ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเชียงกลาง จึงนำผลระดับความเสี่ยงสูงสุด ที่ได้จากการวิเคราะห์ฯ มากำหนดแนวทางในการควบคุมป้องกัน หรือลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

(การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่มีได้จ่ายจริง)

๑. **เนื่องจากมีการเขียนเบิกค่าพาหนะเดินทาง ในการเดินทางไปราชการเป็นหมู่คณะ ทั้งๆที่ไม่ได้มีการจ่ายจริง** เนื่องจากหน่วยงานจัดพาหนะของทางราชการไว้ให้ ซึ่งในเบื้องต้นผู้ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงิน ไม่สามารถทราบได้ว่าเดินทางอย่างไร เนื่องจากไม่มีการระบุไว้ในบันทึกขออนุมัติเดินทางว่าเดินทางโดยรถยนต์ราชการฯ อีกทั้งมีการเดินทางไปราชการ ในเรื่องที่ไม่ได้เกิดประโยชน์แก่องค์กรอย่างแท้จริง จึงกำหนดมาตรการให้ถือปฏิบัติดังนี้

- หากจะเดินทางไปราชการเรื่องใด ให้กรอกแบบฟอร์มการสมัคร เข้าประชุม/อบรม (ผนวก ๑) เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาว่าสมควรหรือไม่ หากได้รับการอนุมัติให้เข้าประชุม/อบรมได้ จึงจัดทำบันทึกขออนุมัติเดินทางไปราชการ
- การทำบันทึกขออนุมัติเดินทางไปราชการ ต้องระบุเรื่องของ **ระยะเวลาการเดินทางไปราชการ และ พาหนะที่ใช้ ให้ชัดเจน (กำหนดแบบฟอร์มการจัดทำบันทึกขออนุมัติเดินทางไปราชการ)**

๗. งบประมาณ

ไม่มีค่าใช้จ่ายงบประมาณ

๘. การประเมินผล (ทำแบบทดสอบ ก่อน - หลัง การอบรม จำนวน ๒๘ คน)

๘.๑ ประเมินความรู้ก่อนอบรม จำนวน ๒๐ ข้อ

เกณฑ์	๑๘ - ๒๐ ข้อ	๑๕ - ๑๗ ข้อ	๑๐ - ๑๔ ข้อ	น้อยกว่า ๑๐ ข้อ
จำนวนที่ตอบถูก	๒๒	๓	๓	๐
ร้อยละ	๗๘.๕๘	๑๐.๗๑	๑๐.๗๑	๐

- ตอบถูก ๑๘-๒๐ ข้อ (ระดับดีมาก) ร้อยละ ๗๘.๕๘
- ตอบถูก ๑๕-๑๗ ข้อ (ระดับดี) ร้อยละ ๑๐.๗๑
- ตอบถูก ๑๐-๑๔ ข้อ (ระดับพอใช้) ร้อยละ ๑๐.๗๑
- ตอบถูกน้อยกว่า ๑๐ ข้อ (ควรปรับปรุง) ร้อยละ -

๘.๒ ประเมินความรู้หลังอบรม จำนวน ๒๐ ข้อ

เกณฑ์	๑๘ - ๒๐ ข้อ	๑๕ - ๑๗ ข้อ	๑๐ - ๑๔ ข้อ	น้อยกว่า ๑๐ ข้อ
จำนวนที่ตอบถูก	๒๓	๓	๒	๐

ร้อยละ	๘๒.๑๔	๑๐.๗๒	๗.๑๔	๐
--------	-------	-------	------	---

- ตอบถูก ๑๘-๒๐ ข้อ (ระดับดีมาก) ร้อยละ ๘๒.๑๔
- ตอบถูก ๑๕-๑๗ ข้อ (ระดับดี) ร้อยละ ๑๐.๗๒
- ตอบถูก ๑๐-๑๔ ข้อ (ระดับพอใช้) ร้อยละ ๗.๑๔
- ตอบถูกน้อยกว่า ๑๐ ข้อ (ควรปรับปรุง) ร้อยละ -

สรุปร้อยละ ๘๒ ของผู้เข้ารับการอบรมมีระดับความรู้เรื่องการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่ถูกต้องอยู่ในระดับดีมาก

๙. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

๑. ผู้เข้ารับการอบรมมีระดับความรู้เรื่องการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น
๒. ผู้เข้ารับการอบรมแสดงข้อคิดเห็นปัญหาความเสี่ยงที่เกิดในองค์กรสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ และร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขความเสี่ยง